

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: VYVOLENÍ IZRAELE V DÍLE KUZARI OD JEHUDY HA-LEVIHO

Autor práce: Barbora Landová

Obor studia: Filosofie a religionistika

Posudek vypracoval: Jaroslav Vokoun

Datum: 14.5.2021

Předložená bakalářská práce je zajímavým příspěvkem k poznávání myšlení středověkého židovstva, s přesahem do teologické problematiky. Téma vyvolení Izraele je v teologii permanentně diskutováno a je užitečné pro teologa seznámit se s pohledem „zevnitř“. Nadto je Kuzariho pojetí zajímavé i proto, že se dotýká praktických společenských otázek jako je nábožensky zdůvodněná emigrace či imigrace Židů do Izraele (alija).

Věcně nemám k práci významné připomínky, jen snad autorka mohla objasnit, co míní pojmy uskupení resp. ontologické uskupení a v jakém smyslu tvrdí následující: „Učení o vyvolení Izraele je nedílnou součástí židovství, ale zároveň se stávala /sic!/, jakožto téma ožehavé, bodem kritiky pro příslušníky ostatních dvou monoteistických náboženství – křesťanství a islámu“.

Krkolomnost citované bakalaureandčiny věty odkazuje k tomu, co se naopak stalo „bodem kritiky“ pro oponenta její práce, to jest její jazyk. Zdá se, že neshody podmětu s přísudkem nejsou (na rozdíl od chyb ve skloňování) jen výrazem nepozornosti, ale že stavba věty a zejména souvětí autorce činí potíže častěji. Čeština má sice v zásadě volný slovosled, ale ne libovolný (v době mého mládí se tomu říkalo aktuální členění větné, dnes asi functional sentence perspective). Autorčin slovosled někdy zatemňuje logické vztahy mezi větnými členy či větami a tím i její argumentaci (týká se zejména relativních/vztažných vět vedlejších, které právě, jak název říká, vyjasňují relace mezi členy), např. : „Jedná se tak o nejobjemnější úsek Pentateuchu, který je souvislý“. „V této kapitole bych chtěla podrobně předvést jeden konkrétní biblický citát, který použije ha-Levi k podpoření svých myšlenek na téma vyvolení Izraele, jímž je Ex 19,5.“ „Učenec dále mluví o tom, že Izraelci, kteří jsou nejvznešenější, se dostali do kontaktu s proroky, čímž dochází k jejich duchovní přeměně.“

Najdeme i úplná vyšínutí z větné stavby (anakoluty), např. „S takovýmto pojetím vyvolení je také důležitá otázka postavení ostatních náboženských komunit“ či „Pro Maimonidovu filosofii je typický smysl pro sjednocování víry s věděním, není to pro něj něco, co je jen možné, ale považuje to za naprosto žádoucí, což ho odlišuje od jiných učenců a vysloužil si za to i kritiku.“ či „Tento židovský učenec na jednu stranu říká, že jsou všechna jsoucna složena z látky a formy, ale zároveň mají všechna něco společného“.

Častým problémem jsou i nesprávné předložkové vazby (kontaminace), např.: Tato kniha tak, ačkoli je stará více než osm set let, podává pozoruhodné myšlenky na otázky, které jsou stále aktuální.“

Autorka práce s oblibou užívá spojky když – tak, a tak, ačkoli – tak pokud – tak; nevím, zda užívání „tak“ už je spisovné, v odborném stylu ale určitě zatím není obvyklé.

Některé formulace jsou kolokviální či vůbec zvláštní, jako např. „V 19. století se přišlo na to, že ibn Gabirol a Avicbron jsou jedna a ta samá postava.“ či „Pokračoval dále, až se naprosto usadil v Egyptě ve Fustatu, kde také umírá, ačkoli jeho hrob nalezneme v Tiberiadě v dnešní Izraeli.“

Připojuji jednu delší ukázkou autorčina stylu:

„Ve dvanáctém století přichází na scénu Avraham bar Chija, který, ačkoli později ovlivnil židovského aristotelika Maimonida, není tolik znám. Ve svém učení propojuje koncepci stvoření ex nihilo a zároveň teorii nutné emanace – tedy koncepce protichůdné. Dále například vysvětluje, proč je Izrael vyvoleným národem. Říká, že i když se s Adamovým hříchem původně celá čistá duše znečistila, tak ale následně měla možnost se částečně očistit. Tato částečně očištěná duše nebyla vlastní všem lidem, ale přecházela na jedince v rámci jedné generace, až se spojila s izraelským lidem. V rámci židovského novoplatónismu nás bude ještě zajímat osoba žijící ve dvanáctém století jménem Abraham ibn Ezra. Ten říká, že ve světě stvořeném ex nihilo nalezneme jen formy, které jsou čisté. Z něj se nutně „vydělují svět nebeských sfér a lidských duší“, ve kterém již nalezneme sloučeninu látky a formy. A svět sublunární je dalším stupněm v tomto vydělování, ve kterém nalezneme čtyři prvky – zemi, oheň, vodu a vzduch.“

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Závěr: Autorka práce prokázala, že dané problematice rozumí, je obeznámena s příslušnou literaturou a dovede látku vyložit – asi spíše mluvenou než psanou formou. Vzdor výhradám k jazyku tuto bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě**.